

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Карпатського
біосферного заповідника

М.П. Рибак
2016 р.

**ПЛАН ЗАХОДІВ
з наукової та науково-технічної діяльності
Карпатського біосферного заповідника на 2017 рік**

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
Програма Літопис природи			
1	Підготовка та видання чергового 40 тому Літопису природи, реєстрація теми Літопис природи в УкрІНТЕІ.	Беркела Ю.Ю., Борик О.В., Покин'ючерета В.Ф.	Відділ НДР та сталого розвитку; січень–травень
Розділ 2. Наукові полігони			
2	Закладка пробної площі у місцях, де наявні лучні та лучно-болотні угруповання з участю рідкісних видів рослин.	Волощук М.І., Антосяк Т.М., Козурак А.В.	Трибушанське, Рахів-Берлибаське, Чорногірське ПНДВ; травень-вересень
3	Закладка пробної площі для вивчення рослинності озер, боліт та перезволожених лук водно-болотного угіддя «Озирний-Бребенескул» і «Долина нарцисів».	Волощук М.І., Антосяк Т.М., Козурак А.В.	Чорногірське, Богдан-Петроське, Петрос-Говерляньське, Долина нарцисів ПНДВ; травень-вересень
4	Дослідження динаміки видового складу і структури буково-ялицево-ялинового пралісу (завершення чергової інвентаризації на моніторинговій пробній площі).	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й., Костан М.І.	Чорногірське ПНДВ; травень-жовтень
5	Дослідження сукцесій після вітровалів в букових пралісах (завершення інвентаризації на моніторинговій пробній площі, обстеження і описи вітровальних ділянок).	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й., Углей В.І., Мула В.В.	Угольське ПНДВ; травень-жовтень

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
6	Відтворення корінних буково-ялицево-ялинових лісів шляхом переформування монокультур ялини (проведення чергової інвентаризації на 12-секційному стаціонарі).	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й., Костан М.І.	Чорногірське ПНДВ; травень-жовтень
7	Дослідження лісовідновних процесів в приполонинних чистих ялинниках Мармарошу (продовження закладання серії постійних пробних площ та проведення на них лісотаксаційних замірів, обліків природного поновлення та мертвої деревини, геоботанічних описів).	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й.	Марамороське і Трибушанське ПНДВ; травень-жовтень
<i>Розділ 3. Абіотичне середовище</i>			
8	Спостереження за лавинними процесами, селями, зсувами.	Папарига П.С.	Всі ПНДВ; протягом року
9	Динаміка показника РН та хімічного складу атмосферних опадів, снігового покриву та води в основних водотоках.	Папарига П.С., Піпаш Л.І., Маляр В.В.	Всі ПНДВ; протягом року
10	Сезонна динаміка природних процесів.	Папарига П.С., Веклюк А.В., Маляр В.В.	Всі ПНДВ; протягом року
11	Моніторинг макро- та мікрокомпонентного складу інтегральних проб снігового покриву найвищих гірських вершин КБЗ та прилеглих територій.	Папарига П.С., Піпаш Л.І., співробітники інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення (ІГМР)	Всі ПНДВ та прилеглі території, ІГМР НАН України; протягом року
12	Геохімічний моніторинг природних комплексів масивів КБЗ та суміжних територій.	Папарига П.С., співробітники ІГМР НАН України	Всі ПНДВ та прилеглі території, ІГМР НАН України; протягом року
13	Вивчення антропогенного впливу на абіотичні процеси модельної території.	Папарига П.С., Веклюк А.В., Піпаш Л.І., Маляр В.В.	Рахів-Берлибаське ПНДВ; протягом року
<i>Розділ 4. Рослинний світ</i>			
4.1. Флора Карпатського біосферного заповідника			
14	Інвентаризація загального списку флори лишайників на території КБЗ на основі гербарних зборів та літературних даних.	Антосяк Т.М., Козурак А.В., Волощук М.І.	Ботанічна лабораторія; січень-березень

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
15	Проведення аналізу флори за 20 річний період (1997-2017 рр.) на території КБЗ.	Антосяк Т.М., Козурак А.В., Волощук М.І.	Ботанічна лабораторія; січень-травень
16	Інвентаризація флори і рослинності в ур. Гребінь Угольського ПНДВ.	Регуш Т.Г., Антосяк Т.М., Козурак А.В., Волощук М.І.	Угольське ПНДВ; січень-серпень
17	Дослідження поширення вологолюбивих видів рослин (гідрофітів та гігрофітів) у межах водно-болотних угідь на території КБЗ.	Волощук М.І., начальники ПНДВ	Чорногірське, Кевелівське, Трибушанське ПНДВ, Долина нарцисів; протягом року
18	Картування місця зростання деяких рідкісних видів у межах Мармароського та Угольсько-Широколужанського масивів КБЗ за допомогою програми ArcGIS.	Козурак А.В., Беркела Ю.Ю., лабораторія екологічного моніторингу	Трибушанське і Мармароське ПНДВ; протягом року
4.2. Рослинність Карпатського біосферного заповідника			
19	Дослідження рослинності високогірного водно-болотного угіддя «Озірний-Бребенескул». Формування програми довготривалих досліджень рослинності ветлендів КБЗ та динамічних тенденцій.	Волощук М.І., начальники ПНДВ	Чорногірське, Мармароське, Трибушанське, Кевелівське ПНДВ; протягом року
20	Дослідження та опис місць зростання болотних угруповань, занесених до Зеленої книги України.	Волощук М.І., Антосяк Т.М., Козурак А.В.	Вся територія КБЗ; протягом року
21	Вивчення процесів цвітіння та урожайності основних лісоутворюючих порід (проведення обліків цвітіння та урожайності, збір і аналіз насіння).	Полянчук І.Й., Ангер Р.Я., начальники ПНДВ	Лабораторія лісознавства, всі ПНДВ; протягом року
22	Вивчення впливу біотичних і абіотичних факторів на стан лісових екосистем КБЗ (обстеження пошкоджень лісових насаджень шкідниками і хворобами лісу, а також вітровалами, буреломами і сніголамами та обліки природного поновлення на модельних ділянках).	Кабаль М.В., Полянчук І.Й., Ангер Р.Я., начальники ПНДВ	Лабораторія лісознавства, всі ПНДВ; протягом року
23	Дослідження лісових угруповань за участю цибулі ведмежої (виявлення в природі і картування угруповань та їх опис, закладання постійних і тимчасових пробних площ).	Глеб Р.Ю., Кабаль М.В., Полянчук І.Й.	Всі ПНДВ; квітень-червень

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
24	Збереження популяції тису ягідного та відновлення його локалітетів (реалізація затвердженої на засіданні НТР програми робіт).	Полянчук І.Й., Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., працівники ПНДВ	Угольське, Кісвянське, Трибушанське ПНДВ, прилеглі до КБЗ території; протягом року
25	Збереження популяції сосни кедрової європейської (обстеження ділянки в ур. Кирчея та закладання постійної пробної площі, обстеження лісових екосистем прилеглих до КБЗ територій з метою виявлення локалітетів).	Полянчук І.Й., Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Саган І.І.	Кісвянське ПНДВ, прилеглі до КБЗ території; протягом року
Розділ 5. Тваринний світ			
5.1. Інвентаризація фауни			
26	Продовження інвентаризації фауни новоприєднаних територій заповідника.	Зоологічна лабораторія	Всі ПНДВ; протягом року
27	Інвентаризація тетерукових та глухариних токовищ.	Годованець Б.Й., служба охорони відділень	Всі ПНДВ; квітень-травень
28	Інвентаризація нерестових водоймищ земноводних.	Покиньчерета В.В., служба охорони відділень	Уся територія КБЗ; протягом року
29	Продовження інвентаризації ентомофауни, в т.ч. збір матеріалу по наступних таксонах: напівтвердокрилі (Hemiptera), прямокрилі (Orthoptera), бабки (Odonata).	Ляшенко Є.К.	Трибушанське, Рахів-Берлибаське ПНДВ, Долина нарцисів; травень-вересень
30	Інвентаризація герпетофауни ділянок заповідника Чорна гора та Юлівська гора.	Попович Ю. М.	Чорна гора та Юлівська гора; червень-серпень
31	Інвентаризація іхтіофауни р. Хустець та р. Тиса.	Годованець Б. Й., Попович Ю. М.	Долина нарцисів, Трибушанське та Рахів-Берлибаське ПНДВ; травень-жовтень
5.2. Чисельність фонових видів тварин			
32	Вивчення чисельності та розподілу ссавців по території КБЗ.	Довганич Я.О.	Території усіх ПНДВ; протягом року

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
33	Вивчення стану населення великих хижаків (ведмедя, вовка і рисі) у зоні діяльності Карпатського біосферного заповідника.	Довганич Я.О.	Територія КБЗ та зони його діяльності; протягом року
34	Вивчення зимової чисельності біляводних птахів на р. Тисі.	Годованець Б.Й.	Трибушанське, Рахів-Берлибаське ПНДВ та прилеглі території; грудень-березень
35	Вивчення населення біляводних птахів основних водотоків заповідника.	Годованець Б.Й.	Чорногірське, Кевелівське, Трибушанське ПНДВ; травень-червень
36	Вивчення поширення, чисельності та біології популяції альпійської тинівки на заповідній та прилеглій території.	Годованець Б.Й.	Чорногірське, Марамороське, Кевелівське, Трибушанське, Богдан-Петроське ПНДВ; травень-липень
37	Вивчення поширення та чисельності рідкісних видів сов на заповідній та прилеглій території.	Годованець Б. Й.	Всі масиви заповідника; протягом року
38	Облік мисливських ссавців по першому снігу.	Довганич Я. О., служба охорони відділень	Території усіх ПНДВ; листопад-грудень
39	Обліки чисельності рукокрилих на зимівлі у карстових печерах і штольнях заповідника та прилеглих територій.	Покинйчереда В.Ф.	Кісвянське, Угольське ПНДВ; лютий-березень
40	Обліки чисельності гніздового населення птахів (методика Кузякіна).	Годованець Б.Й.	Чорногірське ПНДВ, Долина нарцисів; травень – липень
41	Обліки чисельності глухарів.	Годованець Б. Й., служба охорони відділень	Чорногірське, Богдан-Петроське, Петрос-Говерлянське, Кевелівське, ПНДВ; квітень – травень
42	Обліки чисельності тетеруків.	Годованець Б. Й., служба охорони відділень	Трибушанське, Кевелівське ПНДВ; травень

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
43	Обліки чисельності плазунів та земноводних.	Попович Ю.М., Покинйчерета В.В., інспектори СДО	Чорногірське ПНДВ, Долина нарцисів; травень – липень
44	Обліки чисельності булавовусих лускокрилих на стаціонарних облікових маршрутах.	Ляшенко Є. К.	Рахів-Берлибаське ПНДВ, Чорна гора та Долина нарцисів; травень-вересень
45	Обліки ентомофауни хортобію методом ентомологічного косіння на постійних стаціонарних площах.	Ляшенко Є. К.	Рахів-Берлибаське ПНДВ та ПНДВ «Долина нарцисів»; червень-серпень
5.3. Екологічний моніторинг фонових і рідкісних видів та фауністичних комплексів			
46	Ведення екологічного моніторингу фонових і рідкісних видів тварин (територіальний розподіл, біологія розмноження, структура популяцій тощо).	Довганич Я.О., Годованець Б.Й., Ляшенко Є.К., Покинйчерета В.В., Покинйчерета В.Ф., Попович Ю.М.	Всі ПНДВ; протягом року
47	Моніторингові дослідження на стаціонарних пробних площах за станом популяції короїда-друкаря.	Ляшенко Є. К.	Чорногірське ПНДВ; травень-липень
Розділ 6. Збереження видів рослин і тварин, природних середовищ, що занесені в чинні для України Міжнародні переліки			
48	Розробка плану дій щодо покращення збереження видів <i>Swertia perennis</i> , які занесені до Червоної книги України (2009).	Козурак А.В., Антосяк Т.М.	Ботанічна лабораторія; протягом року
49	Розробка планів дій щодо збереження оселищ гірських сінокісних лук (Natura 2000, №6520) з участю рідкісних видів рослин (<i>Arnica montana</i>) на території КБЗ.	Волощук М.І.	Ботанічна лабораторія; протягом року
50	Розробка пропозицій до національного плану дій щодо збереження рисі.	Довганич Я. О.	Зоологічна лабораторія; протягом року
51	Розробка Плану дій по збереженню рідкісного виду лускокрилих – бражника скабіозового.	Ляшенко Є. К.	Зоологічна лабораторія; протягом року
52	Розробка Плану дій зі збереження рідкісних видів плазунів – полоза лісового.	Попович Ю. М.	Зоологічна лабораторія; протягом року

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
53	Розробка Плану дій зі збереження рідкісних видів кажанів – нічниця вусатої.	Покиньчерета В.Ф.	Відділ НДР та сталого розвитку; протягом року
Інші науково-дослідні роботи			
54	Підготовка матеріалів до проекту організації території Карпатського біосферного заповідника.	Всі наукові підрозділи	Протягом року
55	Підготовка матеріалів проекту розширення території Карпатського біосферного заповідника.	Всі наукові підрозділи	Протягом року
Міжнародна наукова співпраця			
56	Організація міжнародного круглого столу.	Всі наукові підрозділи	II квартал
57	Підготовка та проведення міжнародної науково-практичної конференції «Десятиріччя створення об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини»: історія, стан та проблеми впровадження інтегрованої системи менеджменту».	Всі наукові підрозділи	I-III квартал
58	Участь у міжнародному проекті «Мережа букових лісів Європи».	Беркела Ю.Ю., Покиньчерета В.Ф.	Протягом року
59	Участь у заходах, присвячених розширенню об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини».	Покиньчерета В.Ф., Беркела Ю.Ю.	Протягом року
60	Організація польової наукової практики для студентів Університету сталого розвитку м. Еберсвальде (ФРН) і Коледжу м. Рітл (Великобританія).	Покиньчерета В.Ф., наукові підрозділи	Травень-червень
Науково-технічна діяльність			
61	Підготовка, редагування, видання наукового збірника «Природа Карпат: науковий щорічник Карпатського біосферного заповідника та Інституту екології Карпат НАН України».	Гамор Ф.Д., Москалюк Б.І., наукові підрозділи	Редакційно-видавничий відділ наукових та науково-популярних видань; протягом року
62	Ведення колекційної ділянки та альпійських гірок, посадка нових видів і догляд за існуючими, вирощування посадкового матеріалу рідкісних та декоративних рослин на розсаднику.	Козурак А.В., Антосяк Т.М., Волощук М.І.	Ботанічна лабораторія; протягом року

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
63	Організація проведення заходів щодо боротьби з чужорідними видами рослин на території КБЗ.	Волощук М.І., Козурак А.В., начальники ПНДВ	Територія усіх ПНДВ; протягом року
64	Вдосконалення інфраструктури та оптимізація ландшафтного дизайну дендропарку за допомогою комп'ютерних програм (відновлення доріжок, продовження розчистки від підросту дерев і кущів, посадка нових декоративних видів рослин та ін.).	Козурак А.В., Антосяк Т.М, Волощук М.І., лабораторія лісознавства	Дендропарк центральної садиби КБЗ; протягом року
65	Поточний ремонт 4-х існуючих перепадів-загат на меліоративних каналах із переплетених вербових гілок та оглеєного ґрунту для забезпечення підняття рівня ґрунтових вод.	Маляр В.В., Папарига П.С., Навроцький О.Р., Веклюк А.В.	ПНДВ «Долина нарцисів»; квітень-жовтень
66	Проведення аналізу відібраних взірців ґрунту, рослин, грибів, та проб снігу і підземних вод на вміст важких металів та інших токсичних елементів. Камеральна обробка аналітичних даних.	Папарига П.С., співробітники ІГМР НАН України, м. Київ.	Лабораторія екологічного моніторингу, ІГМР НАН України; протягом року
67	Поточний ремонт існуючих науково-дослідних стаціонарів № 2 та № 3 в ПНДВ «Долина нарцисів».	Маляр В.В., Папарига П.С., Навроцький О.Р., Веклюк А.В.	ПНДВ «Долина нарцисів»; квітень-жовтень
68	Влаштування перепадів-загат на річці Хустець із переплетених вербових гілок закріплених кілками, забитими у дно річки.	Маляр В.В., Папарига П.С., Навроцький О.Р., Веклюк А.В.	ПНДВ «Долина нарцисів»; II-III квартал
69	Дооблаштування фенопункту та феномаршруту в дендропарку заповідника для проведення навчання.	Маляр В.В., Веклюк А.В.	Дендропарк; II квартал
70	Поточний ремонт гідропостів та метеопостів.	Папарига П.С., Маляр В.В., Угляр В.І., Костан М.І., Мула В.В., Навроцький О.Р.	Широколужанське, Чорногірське, Угольське ПНДВ та ПНДВ «Долина нарцисів»; протягом року
71	Проведення хіманалізу відібраних проб води, дощу та снігового покриву. Камеральна обробка отриманих аналітичних даних.	Піпаш Л.І.	Лабораторія екологічного моніторингу; протягом року
72	Проведення маршрутних спостережень за явищами природи згідно програми Літопису природи.	Маляр В.В, Папарига П.С., Веклюк А.В.	Всі ПНДВ; протягом року

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
73	Поновлення фенопунктів та проведення повторної паспортизації існуючих фенологічних пунктів та фенологічних маршрутів.	Папарига П.С., Веклюк А.В.	Рахів-Берлибаське, Угольське, Широколужанське, Трибушанське ПНДВ заповідника; II-III квартал
74	Поточний ремонт науково-дослідного стаціонару №1 в ПНДВ «Долина нарцисів» з метою моніторингу: динаміки рівня і температур ґрунтових і поверхневих вод; хімічного складу ґрунтових і поверхневих вод та атмосферних опадів.	Папарига П.С., Піпаш Л.І., Веклюк А.В., Маляр В.В., Навроцький О.Р.	ПНДВ «Долина нарцисів»; II-III квартал
75	Організація і збір інформації на снігомірних, гідро- та метеопостах, фенопунктах і феномаршрутах.	Папарига П.С., Веклюк А.В., Маляр В.В., начальники та інспектори ПНДВ	Всі ПНДВ; протягом року
76	Продовження паспортизації лісових наукових полігонів (оформлення паспортів постійних наукових полігонів та збір відповідних матеріалів).	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й., Ангер Р.Я.	Лабораторія лісознавства, всі ПНДВ; протягом року
77	Обстеження лісових постійних пробних площ, закладених у попередні роки та аналіз архівних матеріалів з метою вивчення можливості продовження досліджень на них і поповнення електронної бази даних лісових постійних пробних площ.	Кабаль М.В., Ангер Р.Я.	Лабораторія лісознавства, Чорногірське, Богдан-Петроське, Угольське, Широколужанське ПНДВ; протягом року
78	Натурне обстеження лісових масивів КБЗ для обґрунтування доцільності, інтенсивності і методів проведення санітарно-оздоровчих заходів в лісах КБЗ з метою відтворення корінних угруповань на місці похідних ялиників та збереження рідкісних лісових фітоценозів і червонокнижних видів в природних деревостанах, як на територіях, що знаходяться в постійному користуванні заповідника, так і на територіях без вилучення.	Кабаль М.В., Глеб Р.Ю., Полянчук І.Й.	Лабораторія лісознавства, всі ПНДВ КБЗ та територія КБЗ без вилучення; протягом року
79	Збір і формування навчального гербарію деревно-чагарникових порід та рослин-індикаторів типів лісу.	Глеб Р.Ю., Ангер Р.Я.	Лабораторія лісознавства, Рахів-Берлибаське ПНДВ; протягом року

№ з/п	Захід	Виконавець / структурний підрозділ	Місцезнаходження та строк виконання
80	Збір і формування навчального гербарію хвороб лісу.	Глеб Р.Ю., Кабаль М.В., Ангер Р.Я.	Адміністрація, всі ПНДВ КБЗ; протягом року
81	Встановлення штучних гніздівель для рідкісних видів сов.	Годованець Б. Й.	Чорногірське, Богдан-Петроське ПНДВ; вересень-листопад
82	Картування оселищ рідкісних, вразливих, у т. ч. червонокнижних видів комах.	Ляшенко Є. К.	Усі ПНДВ; протягом року
83	Утримання лабораторної культури рідкісних та вразливих видів лускокрилих.	Ляшенко Є. К.	Зоологічна лабораторія; квітень-вересень

Начальник відділу науково-дослідної роботи та сталого розвитку

Ю.Ю. Беркела

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора
з наукової роботи

Ф.Д. Гамор
«26» 12 2016 р.